

Speech Deltacommissaris Peter Glas, Nationaal Deltacongres 2022 (gesproken woord geldt)

Ik wil graag van de gelegenheid gebruik maken om onze drie hoofdrolspelers in de Deltafilm, Pjotr, Fien en Riemer, te bedanken/complimenteren. Het is geweldig hoe jullie betrokken zijn bij het klimaat en hoe ieder van jullie daar op een eigen manier mee bezig is. Binnen het Deltaprogramma werken we aan de maatregelen voor de lange termijn, aan jullie toekomst dus. Dat dit hard nodig is zien we nu al. De minister gaf het al aan: de urgentie van klimaatverandering kan niet sterk genoeg benadrukt worden. Ik dank de minister voor zijn met ons gedeelde visie, voor zijn grote steun voor het deltaprogramma en ik steun zijn oproep aan u allemaal binnen onze deltacommunity: aan de slag!

Het is immens belangrijk dat er bindende mondiale afspraken gemaakt worden om de opwarming van de aarde een halt toe te roepen. Daarover wordt nu gesproken in Egypte tijdens COP27. Als de wereldleiders daar niet in slagen dan zijn de gevolgen voor de generaties na ons, ook hier in Nederland, heel ingrijpend en ontwrichtend. Voor mensen en voor de natuur. In onze delta is het dus urgent dat we stappen zetten om ons voor te bereiden op de stijging van de zeespiegel. Dat het sneller gaat, ook voor de Nederlandse kust, is aangetoond. We hebben nog tijd om ons voor te bereiden maar deze tijd wordt wel steeds korter.

Dat geldt zeker ook voor de maatregelen die we binnen en buiten het Deltaprogramma nemen om weersextremen, van te droog, te nat en te heet, op te vangen. Voor wat betreft die weersextremen zijn we al over knikpunten heen, en daarmee is dat een acute opgave geworden. Dat laten we ook zien in het Deltaprogramma 2023. We moeten versnellen, om de toename van de opgaven bij te kunnen benen.

Als Deltacommissaris beschouw ik het mijn verantwoordelijkheid om steeds te kijken naar de lange termijn ontwikkelingen en opgaven. En vandaar uit terug te redeneren en nu oplossingsrichtingen en maatregelen voor te bereiden voor het nieuwe Nederland op de lange termijn. Wat is wenselijk en wat is überhaupt maakbaar en haalbaar? En wat moeten we wanneer op de plank hebben liggen om uit te kunnen kiezen? En ook: welke ruimtelijke ontwikkelingen moeten we vermijden om onszelf niet op slot te zetten voor aanpassingen die later nog nodig kunnen zijn?

Ik meen dat we de komende jaren alles uit de kast moeten halen om voorbereid te zijn en dat te blijven. Als de omstandigheden daar aanleiding toe geven, moeten we immers snel kunnen doorpakken. In mijn ogen vraagt dit om een stevige impuls, het gaat om de toekomst van Nederland als nationale opgave. En als we Nederland verbouwen, doe het dan van meet af aan goed. De ingrepen van vandaag zijn de dragers voor de toekomst, die moeten tegen een stootje kunnen, en het in zich hebben om ook later aan te passen.

De leidraad "water en bodem sturend" gaat ons daarbij helpen. We zitten volop in dit proces. Er lopen, verbonden met het Deltaprogramma, al veel belangrijke trajecten zoals Integraal Rivier Management, het kennisprogramma zeespiegelstijging, de ontwikkeling van nieuwe klimaatscenario's met het KNMI. En van de nieuwe deltasenario's voor de komende herijking van de deltabeslissingen in 2026 waarbij we met de planbureaus ook naar de sociaal-economische dimensies kijken.

Daarbij vraag ik de komende tijd specifieke aandacht voor twee zaken. Ten eerste de bijdrage van de financiële sector - zij zoeken steeds vaker contact, met hun vragen over de betekenis van klimaatverandering voor hun investeringen en risicoprofielen. Ten tweede de internationale/grensoverstijgende dimensie van het werk aan het Deltaprogramma. De delta is groter dan Nederland. Na de watersnood in Limburg vorig jaar en de droogte op het Europese continent dit jaar is dat eens te meer duidelijk.

Tot slot: het instituut Deltaprogramma heeft sinds 2010 al zijn meerwaarde bewezen. We hebben laten zien de verbinding op regionaal niveau met de andere transitie te kunnen leggen. Ik heb Gedeputeerde Staten van alle provincies en de besturen van de waterschappen dan ook heel expliciet opgeroepen de gremia van het Deltaprogramma goed te benutten in de komende tijd. Samen kunnen we versnellen, verbinden en ons land toekomstbestendig en klimaatbestendig verbouwen. Wij zijn het als goede voorouders verplicht aan Fien, aan Pjotr en aan Riemer. En aan alle Nederlanders van later. Ik herhaal wat de minister zei: u kunt allemaal het verschil maken - klein en groot. Dus: aan de slag. Vandaag hier in Haarlem, en morgen meteen weer door!